

ventionen af 1951, dvs. med såkaldt K-status, meddeles der efter dansk praksis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 2, (de facto-status), idet Flygtningekonventionen af 1951 – hvortil UNHCR's flygtningehåndbog er knyttet – ikke anfører militærnægtelse som begrundelse for konventionsstatus.

Kernen i flygtningekonventionens definition af flygtningebegrebet er, at udtrykket »flygtning« skal finde anvendelse på enhver person, der »som følge af velbegrunder frygt for forfølgelse pga. sin race, religion, nationalitet, sit tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller sine politiske anskuelser, befinder sig uden for det land, i hvilket han har statsborgerret, og som ikke er i stand til – eller på grund af sådan frygt ikke ønsker – at søge dette lands beskyttelse«.

Flygtningekonventionen af 1951 rummer således ikke beskyttelse for asylansøgere, der alene er udrejst af hjemlandet for at undgå militærtjeneste. Endvidere kan straffen herfor næppe karakteriseres som individuel forfølgelse, da straffen vil ramme enhver borger, som overtræder lovgivningen.

Ved udtrykket en *urimelig straf* forstår man normalt en straf, der er væsentlig hårdere end den straf, man i Danmark ville blive idømt for samme forseelse. I Danmark er unddragelse af militærtjeneste også strafbar. I fredstid gives der normalt straffe i form af bøde, hæfte eller op til 60 dages fængsel inden for en strafferamme på 6 måneders fængsel. I krigstid er strafferammen fængsel i indtil 10 år.

For så vidt angår unddragelse af militærtjeneste, vil en urimelig straf – når der ikke foreligger en konkret krigssituation – typisk være fængselsstraf, hvis længde klart overgår tjenestetiden. I den sammenhæng tages der hensyn til, at værnepligtsnægtelse i Danmark kan sanktioneres med en fængselsstraf, der tilnærmelsesvis svarer til tjenestetidens længde. Det er således ikke tilstrækkeligt for at opnå asyl i Danmark, at den pågældende risikerer en fængselsstraf i hjemlandet. Straffens karakter og omfang skal være urimelig efter danske forhold.

Hvis dette ikke var tilfældet, ville stort set alle værnepligtsnægtere fra f.eks. de andre nordiske lande, EU-medlemslande m.v., der som bekendt kan sanktionere værnepligtsnægtelse med fængselsstraf, kunne opnå asyl i Danmark. I forbindelse med vurderingen af straffens størrelse er oplysningerne om den konkrete faktiske straffepraktis af større betydning end den formelle strafferamme.

For så vidt angår *egentlige krigsmæssige operationer*, er det af betydning, om asylansøgeren under den tvangsmæssige aftjening af værnepligten i alvorlig grad udsættes for livsfare eller for invalidering. Er hjemlandet i krig, eller foregår der borgerkrig, hvor værnepligtige tvangsmæssigt deltager, vil asylansøgere herfra, hvis de er indkaldt til aktiv militærtjeneste, som udgangspunkt blive meddelt asyl.

Vedrørende den konkrete asylsagsbehandling af serbiske og (montenegrinske) statsborgere kan det oplyses, at Serbien-Montenegro *ikke* for tiden kan betragtes som krigsførende land, idet den serbiske/jugoslaviske forbundshær i maj 1992 har trukket sig ud af de øvrige jugoslaviske republikker. Som følge heraf risikerer serbiske militærunddragere ej heller i forbindelse med aftjening af værnepligt eller genindkaldelse at skulle udføre krigstjeneste eller lignende under tjenestetiden.

Afgørende for, hvorvidt de serbiske statsborgere herefter har kunnet meddeles asyl, har været, hvorvidt de pågældende som følge af udeblivelsen/deserteringen ville risikere at blive idømt en efter danske retstraditioner ganske urimelig straf.

I henhold til Udenrigsministeriets oplysninger af 24. marts 1993 suppleret ved Udenrigsministeriets oplysninger af henholdsvis 25. april og 8. august 1994, der indeholder udførlige oplysninger om den serbiske straffelovs artikler om militærpersoner, fremgår bl.a.:

»Militærunddragelse kan enten straffes som en administrativ overtrædelse af loven om den jugoslaviske hær, der trådte i kraft den 6. november 1993, eller som en overtrædelse af straffeloven. Administrative overtrædelser behandles af særlige »administrative domstole«, der ikke er en del af det almindelige domstolssystem. De »administrative domstole« kan maksimalt fastsætte bøder eller fængselsstraffe på indtil 60 dage. Overtrædelser af straffelovens bestemmelser vedrørende de militære styrker behandles af militærdomstole. I henhold til artikel 340 i ovennævnte lov af 6. november 1993 er det en administrativ forseelse at undlade at reagere uden gyldig grund på en indkaldelse fra militærmyndighederne til aftjening af værnepligt eller til en militærøvelse. Straffen er bøde eller op til 60 dages fængsel.«

Som konklusion har Udenrigsministeriet anført: »I teorien kan enhver, der unddrager sig værnepligt, blive dømt på grundlag af bestemmelserne i straffeloven. I *praksis* bliver de på-